

ETELÄISEN KARJALOHJAN kyläsuunnitelma

Etelä-Karjalohjan kyläsuunnitelma

Sisältö

1. Johdanto	3
2. Miten suunnitelma tehtiin	3
2.1 Suunnitelman laatiminen ja kyläkysely	3
2.2. Haastattelut	3
3. Alueen historia	3
4. Nykytila	4
4.1 Luonto ja ympäristö	4
4.1.1 Linhamarista Kuusialle	4
4.1.2 Kuusialta Katteluksen kautta Pitkälähteen	5
4.2 Maankäyttö	6
4.3 Kaavoitustilanne ja rakentaminen	6
4.4 Asukkaat ja elinkeinot	7
4.4.1 Asukkaat	7
4.4.2 Elinkeinorakenne ja työpaikkaomavaraisuus	7
4.5 Palvelut	8
4.6 Infrastrukturi	9
4.6.1 Tiet	9
4.6.2 Tietoliikenneyhteydet	9
4.6.3 Vesihuolto, rakentaminen	9
5. Kyläkyselyn tuloksia	9
6. Tavoitteita vuoteen 2030 mennessä	9
6.1 Luonto	10
6.2 Luonnonvarojen hyödyntäminen	10
6.3 Tietoliikenneyhteydet	10
6.4 Tiet, kulkuyhteydet ja liikenneturvallisuus	10
6.5 Rakentaminen	10
6.6 Energia ja huoltovarmuus, liikenneturvallisuus	11
7. Toimenpiteet	11
8. Etelä-Karjalohjan kyläyhdistys	11

Eteläisen Karjalohjan kyläsuunnitelma 2014
© Etelä-Karjalohjan kyläyhdistys
Koonnut: Etelä-Karjalohjan kyläsuunnitteluryhmä
Taitto: Lohjan kylät ry / Läntistä lähidemokratiaa hanke
Painopaikka: Lohjan painotuote Oy
Etusivun kuva: Punavuokkoja Pitkälähdessä

Esipuhe

Tämä kyläsuunnitelman on tehnyt Etelä Karjalohjan kyläyhdistys ry. ja se liittyy Lohjalla ja Raaseporissa toteutettavaan Lohjan kylät ry:n hallinnoimaan Läntistä lähidemokratiaa -hankkeeseen. Kyläsuunnitelman tavoitteena on kertoa Lohjan päättäjille siitä, minkälainen alue eteläinen Karjalohja on ja miten sen asukkaat ja kesäasukkaat haluavat sitä Lohjan osana kehittää. Suunnitelma on hyväksytty Etelä Karjalohjan kyläyhdistyksen hallituksen kokouksessa lokakuun 8 päivänä 2014.

Etelä Karjalohjan kyläyhdistyksen hallitus

1. Johdanto

Suomessa tapahtuva elinkeinorakenteen muutos on aiheuttanut ja tulee edelleen aiheuttamaan muutoksia maamme hallintoon ja erityisesti sen kuntarakenteeseen. Syntyy alueeltaan suuria, väestöltään hajanaisia kuntia, joissa valtaosa asukkaista asuu kunnan keskuksessa. Ympäröivä maaseutu muuttuu entistä harvemmin asutuksi ja sen vakituisten asukkaiden lukumäärä vähenee. Näin on myös Lohjan osalta, johon on tähän mennessä liitetty Karjalohja, Nummi-Pusula ja Sammatti. Näiltä alueilta on valittu Lohjan valtuustoon kaikkiaan 11 edustajaa, mikä on vain 21 % valtuutettujen määrästä. Näin ollen suurimmalle osalle valtuutetuista ja Lohjan virkamiehille nämä 'liitosalueet' ovat melko tuntemattomia.

2. Miten suunnitelma tehtiin

2.1 Suunnitelman laatiminen ja kyläkysely

Alueen asukkaille tehty kysely laadittiin yhdessä Lohjan kylät ry:n hallinnoiman Läntistä lähidemokratiaa hankkeen kanssa syys- lokakuussa 2013 ja jaettiin asukkaille monistettuna marraskuun puolivälissä. Kyselyyn saattoi vastata joko sähköisesti tai kirjallisesti. Kaikkiaan vastasi noin 30 % niistä, joille lomakkeita jaettiin. Kyläkyselyn tulokset käsitteli hankekoordinaattori ja yhteenve-to vastauksista sekä kysymykset ovat liitteessä 1. Kyläsuunnitelmaa käsiteltiin yleisissä, kaikille avoimissa kokouksissa neljä kertaa: elokuussa 2013 (hankkeen esittely), 23.3.2014

(ideointi alueen kehittämiseksi), 15.6.2014 (suunnitelman luonnoksen käsittely) sekä lopuksi 8.10.2014 yhdistyksen hallituksen kokouksessa, jossa suunnitelma hyväksyttiin.

Kyläsuunnitelman laatimiseen osallistuivat erityisesti seuraavat henkilöt: Peter Forsell, Sanna Jortikka, Risto Kuittinen, Piia Nordström, Nina Nyman ja Tuula Typpi. Läntistä lähidemokratiaa -hankkeen koordinaattorilta saatiin arvokasta apua suunnitelman laatimisessa.

2.2. Haastattelut

Alueen yrittäjien haastattelut aloitettiin joulukuussa 2013 ja niitä jatkettiin vuoden 2014 alkupuoliskolla. Näin tulivat kuulluiksi erityisesti ne, jotka työllistävät alueella asuvia. Kaikkiaan haastateltuja oli kuusi. He olivat maa- ja puutarhatalouden harjoittajia sekä yritystoiminnan edustajia. Heidän mielipiteensä on otettu huomioon suunnitelmaa laadittaessa.

3. Alueen historia

Eteläisen Karjalohjan pysyvä asutus on vakiintunut viimeistään 1100-luvun alussa, mistä ovat osoituksena aivan alueen pohjoispuolella sijaitsevat muinaislinnat. Kun Ruotsi oli ulottanut valtansa Suomen länsi- ja eteläosiin, oli Ruotsista eteläiseen Suomeen tullut siirtolaisuus saavuttanut suurimman laajuutensa ulottuen ilmeisesti osin eteläisen Karjalohjan alueelle. Näin läntiselle Uudellemaalle muodostui kieliraja, joka on olemassa vielä nykyisinkin. Eteläisen Karjalohjan kylissä on jatkuvasti asunut ruotsia äidinkielenään puhuvaa väestöä.

Alueen kylät idästä länteen lueteltuina ovat Pitkälahti/Lanviiki, Kattelus, Kuusia ja Lönnhammar/Linhamari ja ne ovat todennäköisesti kehittyneet yksinäistaloista useampia maatiloja käsittäviksi kyliksi. Alue on 1300-luvulla tapahtuneen Raaseporin linnan rakentamisen jälkeen kuulunut maallisen hallinnon osalta Raaseporin kihlakuntaan ja kirkollisen hallinnon osalta Karjaan ja Karjalohjan seurakuntiin. Alue on ollut asutuksen vakiinnuttua maanviljelysaluetta. Viljelymenetelmät, talojärjestelmä ja verotuskäytännöt ovat olleet samanlaiset kuin Lohjan alueella. Kaskiviljelyksestä siirryttiin vähitellen niittyjen raiva-

uksen kautta peltoviljelyyn. Isojako aloitettiin alueella 1770-luvulla ja tätä jakoa täydennettiin 1900-luvun alussa. Torpparilaki, pika-asutuslaki ja maanhankintalaki muuttivat suuresti alueen maanomistusoloja. Kun samaan aikaan tehtiin vielä perinnönjakoja, maatilojen keskipinta-ala pieneni merkittävästi. Tämä näkyy tänä päivänä suurena tarpeena kasvattaa maatilojen tilakokoja. Ensisijaisesti pyritään vuokraamaan ja ostamaan peltomaata tilakoon suurentamiseksi.

Alue on aina sijainnut lähellä valtakunnallisia liikenneväyliä; rautakaudella Mustionjoen vesistö muodosti kulkureitin sisämaasta rannikolle ja sieltä edelleen Viroon, Tanskaan ja Ruotsiin. Ruotsin vallan alusta alkaen Suuri rantatie (Turusta Viipuriin) kulki osin alueen halki. Nykyään alueelta on hyvät liikenneyhteydet kaikkialle eteläiseen Suomeen. Näin alueen väestö on aina saanut suhteellisen nopeasti tietoonsa kehityksen viimeiset saavutukset.

Alueen elinkeinotoiminnan erityispiirre on ollut 1500-luvun lopulta alkaen työvoiman ja raaka-aineiden toimittaminen Fagervikissa, Mustiolla, Antskogissa, Fiskarsissa ja Billnäsissä sijaitseviin ruukkeihin ja tehtaisiin. Tämä toi alueen kasvalle väestölle lisää työmahdollisuuksia ja monipuolista maatilojen elinmahdollisuuksia. Alueen sijainti kohtuullisen lähellä väestökeskuksia ja teollisuuslaitoksia merkitsi lisätulojen saantia elintarvikkeiden, puutavaran ja sysien myynnin avulla.

Kesäasukkaiden tulo alueelle alkoi 1800-luvun lopulla ja saavutti huippunsa 1960- ja 1970-luvuilla. Vuosikymmentä myöhemmin suuri osa järvien rannoista oli siirtynyt loma-asutuskäyttöön ja maatilojen omistajat olivat saaneet merkittävästi tuloja elinkeinonsa kehittämiseen. Näin syntyi nykyinen maankäyttö, elinkeino- ja väestörakenne. Pelkästään maataloudesta toimeentulonsa saavia on vähän, sillä useimmilla maata viljelevillä on myös muuta tulonhankintaa. Alueen ulkopuolella töissä käyviä on valtaosa työikäisistä ja kesällä valtaosa alueella asuvista on kesäasukkaita.

4. Nykytila

4.1 Luonto ja ympäristö

Jääkausi jätti jälkensä Etelä-Karjalohjan maisemiin ja pinnanmuotoihin monin eri tavoin. Kun vielä alueen kallioperä on kalkkipitoinen, kasvuvyöhyke mantereen paras IB ja vuotuinen sademääräkin maan suurimpia, ei ihme, että Etelä-Karjalohjan luonto on poikkeuksellisen monimuotoinen. Maisemissa vaihtelevat peltoaukeat ja alarinteiltä metsäiset, mutta laelta avokallioiset mäet. Karttakuvaa täplittävät monet lammet ja järvet. Kasvillisuus vaihtelee karuista kallioista hyväkasvuisiin tuoreisiin kankaisiin ja reheviin pähkinälehtoihin. Metsät ovat hoidettuja talousmetsiä, vanhoja metsiä on vain vähän jäljellä. Alueen näkyvimpiä eläimiä ovat hirvi ja valkohäntäkauris sekä linnuista kurki ja joutsen.

4.1.1 Linhamarista Kuusialle

Etelä-Karjalohjan länsiosaa luonnehtii Linhamarinharju, lounas-koillinen suuntainen reuna-muodostuma, joka on osa toista Salpausselkää. Se ulottuu korkeimmillaan noin 85 metrin korkeuteen merenpinnan tasosta. Harjun kasvillisuus on pääosin kuivaa kangasta, ja se on kyläläisten suosima marjastuskohde. 1960-luvulla alkaneen soranoton vuoksi harju on varsin pirstaleinen.

Linhamari

Nykyinen soranottolupa on voimassa ainakin vuoteen 2020. Lupaehdot sisältävät alueen maisemoinnin ja palauttamisen metsätaloustalouteen toiminnan loputtua. Linhamarinharju on maakuntakaavassa todettu arvokkaaksi pohjavesialueeksi ja veden laatua seurataan säännöllisesti.

Fiskarsinjoen vesistöön kuuluva Seljänalanen ja Linhamarinjärvi ovat molemmat kirkasvetisiä ja hiekkapohjaisia harjujärviä ja siksi uimapaikkoineen paikallisesti tärkeitä virkistyskohteita. Linhamarinjärven rannassa on kaksi yleistä uimarantaa, joista kyläyhdistys on huolehtinut.

Linhamarinharjun kaakkoispuolella sijaitsee Etelä-Karjalohjan laajin suo, ojitettu, mäntyä kasvava Isosuo. Sen etelä- ja kaakkoispuolella aukeavat kumpuilevat peltomaisemat. Viljava maaperä sai alkunsa jääkauden jälkeen, kun sulamisvedet kuljettivat ja kerrostivat hienojakoisia aineksia meren pohjaan. Vesi peitti aluetta kauttaaltaan ja huuhteli jopa korkeimpien mäkien huipuilta irtaimet maalajit pois. Tästä syystä avokalliot ovat yleisiä. Korkeita kallioita ovat mm. Laukmäki ja Kalkkimäki pohjoisessa, sekä Raaseporin rajan lähellä sijaitsevat Hammarinmäki, Pohkianmäki, Tulijärvenmäki ja Maihunntti. Viimeksi mainitun rinteellä sijaitsee pieni hiidenkirnu ja laella Jätinpöydäksi kutsuttu erikoinen kivimuodostelma.

Erityisen jylhät maisemat avautuvat yli sadan metrin korkeuteen kohoavalta Laukmäeltä. Kallion laki on karua jäkälikköä ja kitukasvuista männikköä. Kallion notkelmissa on myös pieniä soita. Alue on valtakunnallisesti arvokas kallioalue ja suurin osa varsinaisen Laukmäen alueesta on suojeltu. Kasvilajistoon kuuluvat mm. ruoholaukka, tummaraunioinen, ketonoidanlukko, tunturikiviyrtti ja kirkiruoho sekä valtakunnallisesti erittäin uhanalainen jäkälä, suomupullokas. Kuten monien muidenkin alueen mäkien, myös Laukmäen alaosassa on reheviä pähkinälehtoja. Kallioalueen länsipuolella, Koivikon tilalla, sijaitsee maakunnallisesti arvokas perinnemaisemakohte, Koivikon haka.

Kalkkimäen kasvillisuus on kalkkipitoisen kallioperän vuoksi erityisen rehevää. Suuri osa arvokkaimmista lehdoista ehdittiin hakata 1980-luvun lopulla, mutta niitä on pyritty vähitellen elvyttämään. Kallioiden välissä, pohjois-eteläsuunnassa sijaitseva arvokkain pähkinälehto kuuluu valtakunnallisesti suojeluohjelmaan. Alueen tärkeitä lajeja ovat mm. lehtosinijuuri, soikko-

kaksikko, imikkä, lehtopähkämö, keltavuokko ja lehtivihreätön kämmekkä, pesäjuuri. Pähkinäpensaiden yleisyyden vuoksi pähkinähakki kuuluu Etelä-Karjalohjan pesimälinnustoon.

Etelä-Karjalohjan alueen keskiosissa on useita pieniä rotkojärviä, joita reunustaa kalliojyrkäne. Ne syntyivät jääkauden aikana, kun leviävä jää raivasi kallioperän murroslaaksoja tyhjäksi aineksista ja laaksoihin muodostui jääkauden jälkeen järviä ja soita. Näin ovat syntyneet esimerkiksi Myllyjärvi, Jänesjärvi, Pohkia ja Tulijärvi, jotka kuuluvat Mustionjoen-Karjaanjoen vesistöön. Tulijärven pohjoisosassa on luokiteltu kasvillisuudeltaan arvokkaaksi luonnonvaraiseksi metsäluhdaksi. Alue kuuluu valtakunnalliseen soidensuojeluohjelmaan.

Kuusiala

4.1.2 Kuusialta Katteluksen kautta Pitkälähteen

Kuusian, Katteluksen ja Pitkälähteen parhaat asuinpaikat ovat olleet asuttuja jo satoja vuosia. Alueen kasvillisuuteen kuuluu monia kulttuurinsuosijoita ja toisaalta kalkkipitoisesta maaperästä hyötyviä kasveja. Laitumilla ja nurmipelloilla viihtyvät monet jo taantuneet lintulajit, kuten kottarainen, kuovi ja töyhtöhyppä. Myös ruisrääkän narina on lähes jokakesäinen ääni. Katteluksen tilan alueella sijaitsee maakunnallisesti merkittävä perinnemaisema, yli 100 vuotta yhtäjaksoisesti laidunnettu keto. Myös Ketunkorven laitumet ovat mukana arvokkaiden perinnemaisemakohteiden listalla.

Kuusian ja Katteluksen kylien vedet virtaavat Kotojärven ja Myllylammien kautta Krapukoskea pitkin Lohjanjärven lähteen, Hauraveteen. Alueen pienet savipohjaiset järvet, kuten Koijärvi ja

Syväjärvi ovat luontaisesti reheviä. Niiden rantoja reunustavat leveät ruovikkovyöhykkeet, jotka ovat viime vuosikymmeninä laajentuneet entisestään. Järviä kuormittavat maa- ja metsätalouden sekä asutuksen ravinteet. Katteluksen Kotojärven-Vähäjärven alue on mukana valtakunnallisessa lintuvesiensuojeluohjelmassa. Kotojärveä ympäröivää kosteikkoa on kunnostettu kaivamalla sen reunoille vapaan veden alueita. Alueen linnustoon kuuluvat yleisten vesilintujen lisäksi mm. kaulushaikara, ruskosuohaukka, nuolihaukka, härkälintu ja luhtakana. Harmaahaikaroita havaitaan alueella vuosittain. Kotojärven kosteikon reunalla, Katteluksen tilalla sijaitsee alueen ainoa lintutorni.

Etelä-Karjalohjaa halkovan Salo-Inkoo maantien varrella voi erityisesti Pitkälahden tulvapeltoilla nähdä keväisin runsaasti kahlaajia ja monenlaisia vesilintuja. Alkukesän aikaan satakielten, rastaiden ja muiden yölaulajien äänet täyttävät Lohjanjärven rehevät rantalehdot. Myös metsäkauriita näkyy useimmin juuri Pitkälahden alueella. Ne ovat reviiritietoisia eläimiä, jotka viihtyvät samoilla paikoilla vuodesta toiseen. Kultsuolla, lähellä Raaseporin rajaa, vallitsee lähes erämaatunnelma, vaikka suon ympärillä onkin hoidettuja talousmetsiä. Siellä ei piilotteleva ilveskään ole harvinainen näky.

Kattelus

4.2 Maankäyttö

Alueen pinta-ala on noin 30 km². Tästä viljelysmaata on noin 30 %, metsämaata noin 55 % ja vesialuetta noin 15 %. Suuri viljelysmaan osuus merkitsee sitä, että maaperältään parhaat alueet on raivattu pelloksi. 1970-luvulta alkaen on alataan pieniä ja sijainniltaan syrjäisiä peltoja metsi-

tetty. Vesialueita ei yleensä ole jaettu, vaan ne ovat kylittäin tai kiinteistöryhmittäin niiden kiinteistöjen omistuksessa, joilla on oikeus vesialueeseen.

4.3 Kaavoitustilanne ja rakentaminen

Alueen kehittämiseen on vaikuttanut ja vaikuttaa Uudenmaan maakuntakaava. Tässä kaavassa alue on osoitettu maanviljelyalueeksi ja alueen kehittäminen muuna kuin maatalousalueena edellyttää suurta aktiivisuutta erityisesti yritystoiminnan kehittämiseksi. Karjalohjan kunta teetti vuonna 2005 suunnitelman Linhamarin ja Tallaan alueiden rantaosayleiskaavoiksi, mutta niiden valmistelua ei saatettu loppuun eikä niitä näin ollen ole koskaan vahvistettu. Vuonna 2007 KHO on hyväksynyt Fiskars Oyj:n teettämän rantakaavan Seljänalasan rantaan Linhamarin kylässä. Tässä kaavassa on osoitettu yhtiön maille 13 pientalotonttia ja kahdeksan rakennuspaikkaa kesäasuntojen rakentamiseksi. Kaavaa ei ole 30.8.2014 mennessä alettu toteuttamaan. Eteläisen Karjalohjan alueelle ei ulotu Karjalohjan kunnan vahvistama asemakaava.

Lohjan vuosina 2013 – 2014 valmistelemassa asiakirjassa 'Maankäytön kehityskuva ja rakennemalli' alue on määritelty viljelymaaseudeksi, lukuun ottamatta Lohjanjärven ranta-alueita, joita kehitetään loma-asutusalueena.

Alueen naapurina olevan Raaseporin vahvistetussa osayleiskaavassa Raaseporin Lohjan järven rannalla omistamat maa-alueet (Bråta ja Västerud-den) on määritetty loma-asutukseen käytettäviksi ja Raasepori aloittaa rantakaavojen suunnittelun näille alueille vuonna 2014.

Taulukossa 1 on esitetty alueella 1920-luvun alussa olleiden vakituisesti asuttujen rakennusten määrä (taloudellinen kartta ja Unio Saalaksen tekemä Karjalohjan ja Sammatin kartta), maastotietokannan (2005) perusteella laskettujen asuinrakennusten määrä sekä näistä laskettu loma-asuntoina käytettyjen rakennusten määrä (arvio). Lisäksi on esitetty vuonna 1986 laadittujen rantaosayleiskaavoissa (Linhamari ja Tallaa) suunniteltujen loma-asuntojen määrä. Näistä osa on nyt rakennettu.

Taulukko 1.

Kylä	Asutut rakennukset vuonna 1920	Maastotietokannan mukaiset asuinrakennukset	Maastotietokannan mu-kaista asuinrakennuksista loma-asuntoina käytettävät rakennukset	Vuoden 1986 ranta-osayleiskaava-suunnitelman mukaiset uudet rakennuspaikat
Lönnhammar	30	74	43	44
Kuusia	19	21	8	24
Kattelus	14	41	21	43
Pitkälähti Lanviiki	13	34	18	16
yhteensä	76	170	90	127

4.4 Asukkaat ja elinkeinot

4.4.1 Asukkaat

Etelä-Karjalohjan väestö asuu neljässä kylässä. Näissä kylissä vakituisesti asuva väestö laskettiin helmikuussa 2014. Saatiin seuraava tulos.

Taulukko 2.

	0 -18v	19 – 64v	yli 64v	yhteensä
Asukkaita	44	84	51	179
%	25	47	28	100

Lohjan kaupungin toimittamat asukasmäärän tilastoluvut osoittivat seuraavaa:

Taulukko 3.

Asukkaat	0-18v	19-39v	40-64v	65+	yhteensä
vuonna 2005	35	39	89	32	195
vuonna 2010	38	35	84	41	198

Väestö on näin ollen vähentynyt noin parilla kymmenellä hengellä. Tosin käytettävissä olevien tilastokarttojen perustella ei ole selvää, mitä Kuusian tilastoalueeseen kuuluu. Laskemaamme tulos, kaikkiaan 179 henkeä, on kutakuinkin oikea. Kesäasukkaiden määrää ei voida riittävästi selvittää, koska useat voivat käyttää loma-asuntoa vuoden aikana.

Näin ollen voidaan antaa ainoastaan arvio loma-asuntoina (myös vuokramökit) käytettyjen rakennusten määrästä ja tätä kautta edelleen on karkeasti arvioitavissa kesäasukkaiden määrä alueella.

Taulukko 4.

Kylä	Kesäasunnot
Pitkälähti/Lanviiki	12
Kattelus	14
Kuusia	3
Lönnhammar	29
yhteensä	60

4.4.2 Elinkeinorakenne ja työpaikkaomavaraisuus

Valtaosa alueen asukkaista käy töissä alueen ulkopuolella joko koko- tai osa-aikaisesti. Alueen elinkeinoista ovat tärkeimmät maa-, puutarha- ja metsätalous.

Matkailu, lähinnä lomamökkien vuokraus, on oleellinen maatalouden liitännäiselinkeino. Luomuviljelyllä on keskeinen asema maataloudessa, sillä alueen pelloista noin 275 ha on luomuviljelyssä, joka on noin puolet peltoalasta. Suuri kaupallinen omenatarha ja moderni omenien lajittelu- ja pakkauslaitos sijaitsee Lönnhammarin kylässä. Lisäksi kylässä on metalliteollisuuden yritys, joka tekee pääasiassa peltikattoja. Kuusian kylässä toimii vammaisten hoitolaitos. Lisäksi kylässä on mehiläistarhauksen ammatinharjoittaja.

Taulukko 5.

	Töissä alueen ulkopuolella	Osin töissä alueen ulkopuolella	Töissä alueella	Ei käy töissä	Vastanneita yhteensä	Työpaikkoja alueella
Asukkaita	27	7	14	37	85	7

Taulukossa viisi on tietoja työpaikoista ja työssäkäynnistä. Työssäkäyntiä ja työpaikkojen sijaintia selvitettiin yhdistyksen hallituksen toimesta maaliskuussa 2014. Tulokset antavat kohtuullisen selkeän kuvan alueen työpaikoista ja työssäkäynnistä. Asia on kuitenkin monitahoinen. Vaikka henkilö ei ole kirjoilla Lohjalla, hän saattaa työskennellä osan vuotta Eteläisellä Karjalohjalla, tehdä sieltä käsin etätöitä tai on antanut viljelymaansa vuokralle paikallisille yrittäjille. Lisäksi osa muualla kirjoilla olevista omistaa alueella metsää. Näin heidän toimintansa edistää alueen ja sen lähiympäristön hyvinvointia.

Suurin osa sarakkeessa 'ei käy töissä' olevista henkilöistä on eläkeläisiä. Perhettään ja lapsia kotona hoitavat ovat myös tässä sarakkeessa, vaikka heidät tulisi lukea töissä käyviin. Lisäksi on muutamia opiskelijoita. Töissä käydään Lohjalla, Vantaalla, Helsingissä, Raaseporissa ja Salossa. Lisäksi tehdään matkatyötä. Alueella on myös työpaikkoja, joihin tullaan muualta töihin. Sarakkeessa 'töissä alueella' ovat lähinnä paikalliset yrittäjät.

Alueella on jatkuvasti hieman työvoimatarvetta, mutta kunnollisten vuokra-asuntojen puute ja rakentamisrajoitukset estävät muualta tänne muuton. Esitetyn perusteella työpaikkaomavaraisuus on noin 24 htv, eli 28 %. Kun lukuun vielä lisätään perhettään kotona hoitavat, nousee työpaikkaomavaraisuus noin 32 %.

4.5 Palvelut

Koulut, päivähoito ja vanhusten huolto
Alueella ei ole kouluja tai päiväkoteja. Alakoulu sijaitsee Karjalohjan keskustaajamassa, jonne on järjestetty taksikuljetus. Yläkouluun mennään Virkkalaan Järnefeltin kouluun linja-autolla. Lukio ja ammatilliset oppilaitokset löytyvät Lohjan keskustaajamasta. Päiväkoti ja lähin vanhusten palvelutalo ovat Karjalohjan keskustaajamassa.

Steiner-pedagogiikan mukainen koulu sijaitsee Karjalohjan ja Sammatin rajan tuntumassa. Vastaava päiväkoti on Sammatissa.

Kaupat

Alueella ei ole kauppoja. Lähimmät kaupungit sijaitsevat Karjalohjan keskustaajamassa, Mustiolla, Virkkalassa ja Karjaalla.

Postin palvelut

Unkan baarissa sijaitseva asiamiesposti siirtyy Sammattiin paikallisen Siwan hoitamaksi. Tämä saattaa aiheuttaa hankaluutta Linhamarin kylän asukkaille.

Pankkipalvelut

Lähin pankkiautomaatti on Karjalohjan keskustaajamassa kaupan rakennuksessa ja pankkikonttori sijaitsee Karjalohjan keskustassa, jossa Länsi-Uudenmaan Säästöpankki tarjoaa monipuolisia pankkipalveluja.

Lääkintähuolto

Lohja järjestää Karjalohjan terveysasemalla lääkärin- ja hammaslääkärin päivystyspalvelun yleensä kahdesti viikossa. Muut terveyspalvelut on yleensä hankittava Lohjan keskuksessa sijaitsevista kaupungin tai yksityisten palvelupaikoista tai Lohja sairaalasta. Kiireellisissä tapauksissa palvelee Tynninharjun terveysasema.

Julkinen liikenne

Alueen julkinen liikenne on lähinnä koululaisten kuljetukseen perustuvaa. Aamulla on linja-autoyhteys Lohjan keskustaan ja iltapäivällä takaisin Karjalohjalle.

Jätehuolto

Alueen jätehuollon hoitaa Peltomaa Lohjan jätehuolto Ky, joka on järjestänyt jätteiden keräilytiset alueen jokaiseen kylään. Lisäksi alueella toimivat yritykset ja hoitolaitokset ovat tehneet Peltomaan kanssa erillisen palvelusopimuksen. Likakaivojen tyhjennykset hoitavat työhön erikoistuneet yritykset.

4.6 Infrastrukturi

4.6.1 Tiet

Alueen halki kulkee Inkoo – Salo tie numeroltaan 186 ja alueen länsipään halki tie 104 Sammatti – Pohja. Paikallistiet tulevat alueelle Karjaalta, Pohjasta ja Karjalohjan keskustasta. Alueen sijainti on liikenteellisesti hyvä. Karjalohjan keskustaan on matkaa keskimäärin 7 km, Pohjaan 18 km, Karjaalle 16 km, Mustiolle 12 km, Lohjan keskustaan 28 km ja Saloon 38 km. Tiekuntien hoitamia yksityisteitä on noin 18 km. Alueen kehittämisen ja erityisesti yritysten kannalta on tärkeää, että tiestö pidetään liikennöitävässä kunnossa kaikkina vuodenaikoina. Kanta- ja paikallistiet hoitaa valtio, yksityistiet ovat joko tiekuntien tai yksittäisten asukkaiden hoitamia.

4.6.2 Tietoliikenneyhteydet

Aluetta palvelee kolme tietoliikenteen tukiasemaa, mutta kiinteitä tietoliikenneyhteyksiä ei ole. Tämä rajoittaa merkittävästi etätöiden tekoa, sillä langattomien yhteyksien tietoliikennekapasiteetti on vain kohtuullinen ja toimintavarmuus alueen korkeuserojen vuoksi perin vaihteleva. Kun lisäksi vallitsevana käytäntönä on kiinteälinjaisten puhelinyhteyksien purkaminen, eivät puhelinyhteydet ole kaikkialla alueella riittävän luotettavat.

4.6.3 Vesihuolto

Alueella ei ole kunnallista vesihuoltoa eikä myöskään yksityistä vesihuolto-osuuskuntaa tai -yhtiötä. Juomavetensä taloudet saavat luonnonlähteistä, kaivoista ja porakaivoista. Kukin talous hoitaa jätevetensä itsenäisesti voimassa olevien säädösten mukaisesti. Kyläkyselyssä merkittävä osa vastaajista toivoi keskitetysti hoidettua vesihuoltoa.

5. Kyläkyselyn tuloksia

Yhteenvedona kyselyn tuloksista voidaan todeta seuraavaa. Valtaosa kyselyyn vastanneista vapaa-ajan asukkaista asuu alueella yli viisi kuukautta

vuodessa ja valtaosalla on asunto ollut yli 20 vuotta. Vastaajat katsovat, että vapaa-ajan asukkaiden määrä tulee edelleen lisääntymään. Toisissa käyvistä vastanneista valtaosa voi tehdä etätöitä. Alueen ulkopuolella töissä käyvien työmatkan pituus vaihtelee suuresti. Alueen ikärakenne on tasapainoinen. Kehittämiskohteista tärkeimmät ovat turvallisuus, maisema ja ympäristö, yhdyskuntatekniikka, elinkeinotoiminta ja yrittäjyys. Alueelle kaivataan lisää asukkaita. Alueelle voitaisiin ottaa lisää vammaispalveluja. Hyvinvointipalvelut, lähiruoan ostomahdollisuus, kulttuuripalvelut ja vanhuspalvelut olivat halutuimpia. Palvelujen tarjonta oli vähäistä, mutta se kuitenkin voi olla alueelle tärkeää. Liikunta-, kurssi- ja aikuisten kerhotoiminta olivat halutuimpia, jos alueelle kehitettäisiin harrastus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksia. Valtaosa vastanneista haluaa hoitaa itse vesihuollon. Vastaajat olivat valtaosin halukkaita osallistumaan alueen kehittämiseen.

Koska kysely tehtiin vuosien 2013 ja 2014 vaihteessa, vastaukset kertovat enemmän paikalla asuvien kuin kesäasukkaiden näkemyksistä. Toisaalta paikalla suurimman osan vuotta asuvilla on paremmat mahdollisuudet osallistua alueen kehittämiseen kuin lyhyehkön ajan kesällä asuvilla. Vastausten koko kirjo on nähtävissä liitteessä 1.

6. Tavoitteita vuoteen 2030 mennessä

Eteläisen Karjalohjan kehittämisen ja elinvoimaisuuden kannalta keskeisimmät asiat ovat luonto, liikenneyhteydet ja henkinen pääoma. Alueen rikas ja monipuolinen luonto antaa mahdollisuudet monimuotoiseen maa-, metsä- ja puutarhatalouteen. Hyvät liikenneyhteydet puolestaan luovat edellytykset pienimuotoiseen yritystoimintaan, alueen virkistyskäyttöön sekä muualla työssä käymiseen. Ilman henkistä pääomaa ja luovuutta ei hyvän tulevaisuuden edellyttämää yrittäjyyttä saada ylläpidettyä ja kehitettyä. Alueen elävänä ja kehittyvänä pitäminen edellyttää erityisesti mahdollisuutta täydennysrakentamiseen ja tätä kautta yritystoiminnan kehittämistä.

6.1 Luonto

Etelä-Karjalohjan asukkaat ovat edelleen tolkun ihmisiä ja elelevät järkevästi, luonnonvaroja säästäten ja kierrättäen sekä jätteiden määrää vähentäen.

Ketojen ja niittyjen pusikoituminen estetään joko laiduntamalla alueita tai raivaamalla pensaat. Lehtoja ruvetaan arvostamaan monipuolisen puunkasvatuksen mahdollistavana metsämaana. Kuusia on Suomessa kaikilla, mutta pähkinäpensaita, hyviä maan laadun parantajia, tässä maassa on vain harvoilla ja valituilla. Soita pyritään vähitellen palauttamaan luonnontilaan, sillä niiden metsätaloudellinen merkitys on vähäinen. Korostetaan alueen järvien, erityisesti karujen ja kirkasvetisten Linhamarinjärven ja Seljänalan, merkitystä luonnon ja ihmisen hyvinvoinnille. Mikäli maanomistajat ovat myötämielisiä, suunnitellaan alueelle retkeilyreitti, jonka varrella Etelä-Karjalohjan erityiset luonnonarvot näkyvät ja jonka avulla voidaan tutustuttaa ihmiset metsäluontoon. Kiinnitetään asukkaiden huomiota maisemanhoitoon ja sen merkitykseen alueen asukkaiden ja matkailijoiden viihtymiselle.

6.2 Luonnonvarojen hyödyntäminen

Alueen suotuisa ilmasto, monipuolinen maa- ja kallioperä sekä rikas kasvillisuus suovat erinomaiset mahdollisuudet luonnonvarojen kestävään hyödyntämiseen. Pelto- ja puutarhaviljelyssä tämä merkitsee monipuolista osin luonnonmukaisesti kasvatettavia lajikkeita. Metsiä hoidetaan siten, että ne ovat puulajisuhteiltaan monipuolisia ja tuottavia. Tämä on tärkeää erityisesti siksi, että ilmasto tulee lämpenemään ja tuholaisien määrä lisääntymään. Metsätaloudessa on mahdollisuuksia perinteisten kuusen, männyn ja koivun lisäksi kasvattaa parhailla kasvupaikoilla tervaleppiä, haapoja ja tammia. Metsäluonto tarjoaa hyvät mahdollisuudet pääasiassa kotitarpeeksi tehtävään sienestykseen ja marjojen (mustikka, puolukka ja vadelma) keruuseen.

Eteläisellä Karjalohjalla on perinteisesti metsästetty ja kalastettu kotitarvetta varten. Metsästys hoidetaan vastuullisesti pääasiassa Eteläpään

Hirvimiesten toimesta, joka kuuluu Karjalohjan metsästysyhdistykseen. Alueen lukuisat järvet ovat alikalastettuja, joten toimia tarvitaan kalastuksen kehittämiseksi.

6.3 Tietoliikenneyhteydet

Alueelle tulee saada kattava kiinteä laajakaistayhteys, jonka kapasiteetti on vähintään 30 Mb/s. Tämän avulla edistetään alueen yrittäjyyttä, etäpalvelujen käyttömahdollisuuksia sekä väestön viihtyvyyttä. Tämä on siitakin syystä oleellista, että Lohja ja valtiovalta tulevat lähivuosina nykyistä enemmän kehittämään internetin käyttöön perustuvia palveluja.

6.4 Tiet, kulkuyhteydet ja liikenneturvallisuus

Tiet, sekä yleiset että yksityiset, tulee pitää hyvin liikennöitävinä. Kutsuliikenne on todennäköisesti hyvä vaihtoehto julkisen liikenteen kehittämiseksi, sillä alueen väestön määrä ei ole riittävä uusien linja-autovuorojen toteuttamiseen. Liikenneturvallisuutta tulee kehittää siten, että kevyen liikenteen väylä rakennetaan tien 186 tuntumaan Pitkälahdesta/Lanviikista Kuusialle ja sivuteillä rajoitetaan suurin sallittu nopeus korkeintaan 60 km/h. Tämä on oleellista paikallisen ja autottoman liikkumisen kehittämiseksi alueella.

6.5 Rakentaminen

Pientalojen rakentamiseen tarvitaan lisää lupia, sillä alueen elinkeinotoiminta tarvitsee lisää työntekijöitä ja alueen virkistyskäyttömahdollisuuksia tulee voida kohtuullisesti lisätä. Avainasemassa tässä on ELY-keskus, jonka toiminta viimeisten kymmenen vuoden aikana on haitannut alueen kehittämistä. Lisärakentaminen, joka voidaan pääosin toteuttaa kylien täydennysrakentamisena, ei ole ristiriidassa Lohjan suunnitteleman maankäytön strategian eikä maakuntakaavan kanssa, sillä rakentaminen tukisi ensisijaisesti maa-, puutarha- ja metsätalouden yritystoimintaa sekä toissijaisesti pienyritystoimintaa.

6.6 Energia ja huoltovarmuus

Suomen asettamat tavoitteet energiaomavaraisuudelle edellyttävät, että myös eteläisellä Karjalohjalla kehitetään uusiutuvan energian käyttöä. Ilmastonmuutosta torjutaan vähentämällä fossiilisten polttoaineiden käyttöä. Ensisijassa tulee kyseeseen puun käyttö nykyistä laajemmin, mutta aurinkokennojen käyttö on tulevaisuudessa nykyistä tärkeämpää. Nämä kummatkin lisäävät oleellisesti energiaomavaraisuutta.

Ostettavan energian määrää voidaan vähentää myös käyttämällä lämmönvaihtimia (maalämpö- ja ilmalämpöpumput). Alueen ongelma on toistuvat sähkökatkokset syksyllä ja alkutalvella. Sähkökatkojen haittavaikutuksia pyritään oimaisesti torjumaan hankkimalla asuin- ja tuotantorakennusten tarvitseman energian tuotantoon soveltuvia varajärjestelmiä: agrikaatit, akut, aurinkoenergian käyttö.

7. Toimenpiteet

Etelä- Karjalohjan kyläyhdistys toteuttaa seuraavat hankkeet (2014 - 2024):

- 1) Selvitetään mahdollisuudet hankkia kiinteät noin 30 Mb/s tietoliikenneyhteydet alueelle ja toteutetaan se yhdessä valtiohallan ja yritysten kanssa.
- 2) Neuvotellaan Lohjan ja ELY-keskuksen kanssa rakentamismahdollisuuksien lisäämisestä alueelle.
- 3) Aloitetaan vuosittainen vedenlaadun seuranta alueen tärkeimmissä järvissä ja tiedotetaan tuloksista alueen asukkaille.
- 4) Selvitetään mahdollisuudet alueen yhteisen kalastuskunnan perustamiseksi ja kalavesien hoitamiseksi. Toteutetaan hanke, mikäli edellytykset ovat olemassa.
- 5) Tehdään suunnitelma ja aloite kevyen liikenteen väylän rakentamiseksi tien 186 tuntumaan. Tehdään aloite nopeusrajoitusten alentamiseksi paikallisteillä.
- 6) Rakennetaan hiihtoa ja retkeilyä varten laavu.
- 7) Edistetään maisemanhoitoa alueella järjestämällä asiasta tiedotustilaisuuksia ja talkoita.

Monet näistä hankkeista edellyttävät yhteistyötä ja rahoitusta Lohjan kaupungin ja valtiohallan kanssa. Tässä avautuu Lohjan kaupungille mahdollisuus kehittää alueita yhdessä niiden asukkaiden kanssa.

8. Etelä-Karjalohjan kyläyhdistys

Kyläyhdistys on perustettu vuonna 2003. Yhdistys järjestää vuosittain talviriehan, keväisin teiden varsien siivoustalkoot, kesällä onkikilpailun, syksyllä ruskaretken ja joulukuun alussa pikkujoulut. Näiden lisäksi järjestetään erilaisia keskustelu- ja neuvontatilaisuuksia sekä annetaan tarvittaessa lausuntoja ajankohtaisista asioista. Talvella ylläpidetään alueella hiihtolatuja moottorikelkan avulla. Yhdistys on Lohjen kylät ry:n jäsen ja on valinnut edustajansa Karjalohjan aluetoimikuntaan. Yhdistyksen jäsenmäärä on 120.

Liitteet:

1) Kyläkysely vastauksineen

Lähteet:

Lupa Linhamarinharjun maa-ainesten ottamiseen

<http://palvelut.lohja.fi/kirjat/d5web/kokous/201315212-14-2.PDF>

Tulijärvi-Makubergen

http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Suojelualueet/Natura_2000_alueet/Tulijarvi__Makubergen%285990%29

Kalkkimäki-Laukmäki

<http://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=FI0100014>

http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Suojelualueet/Natura_2000_alueet/Kalkkimaki_ja_Laukma-ki%285561%29

Pintavesien ekologinen tila 2013 Uudenmaan vesistöjen tila (kartta)

http://www.ely-keskus.fi/documents/10191/265368/luokittelu_kartat_su/d9d2b5de-6897-40f0-8881-e31c6598935f

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö RY

<http://vesientila.fi/fi/kunnat/lohja/jarvet/lonnhammarinjarvi>

Perinnemaisemakohteet

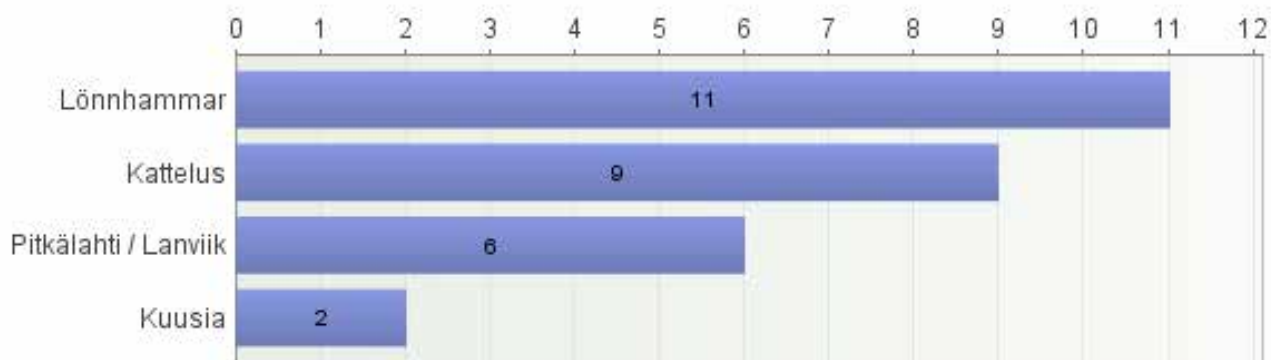
<http://www.uudenmaanliitto.fi/files/6062/lista22.pdf>

Katteluksen keto

http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/30940/Haataja_Terhi.pdf?sequence=1

Liite 1: Etelä-Karjalohjan kyläkyselyraportti

1. Missä asutte tai missä vapaa-ajan asuntonne sijaitsee? Vastaajien määrä: 28

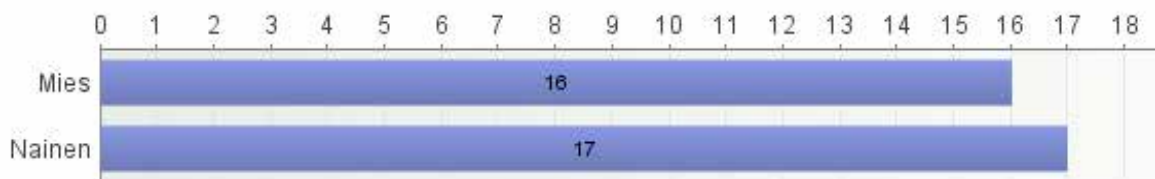
Avoimet vastaukset: Muualla, missä?

- Tammisto
- Mummonmökkikylä Luhjua

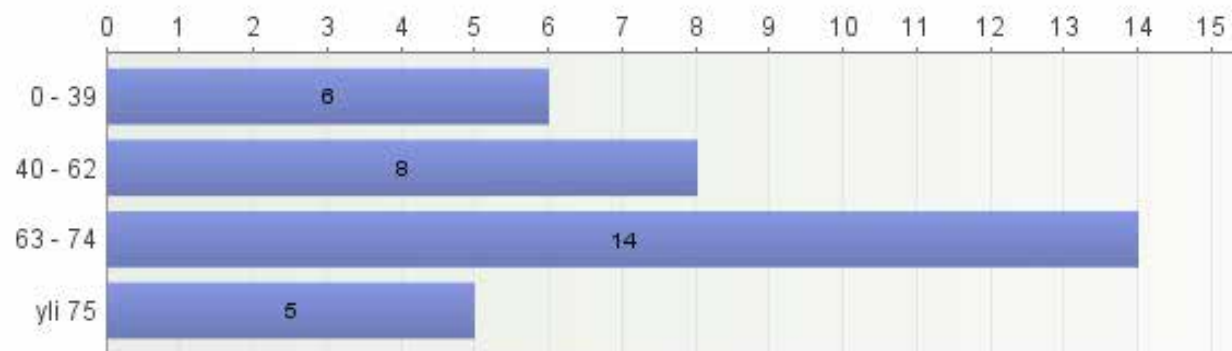
Avoimet vastaukset: Jos olette vapaa-ajan asukas, mikä on kotikuntanne?

- Raasepori
- Helsinki

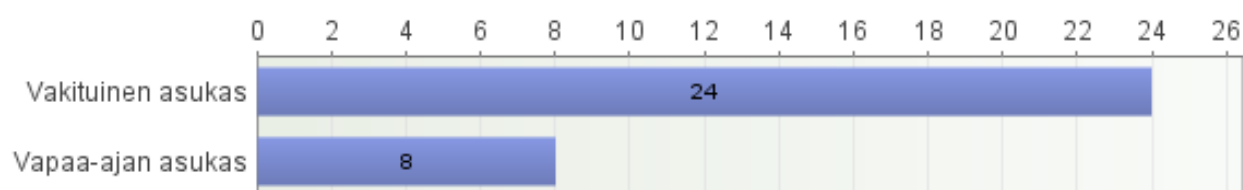
2. Vastaajan sukupuoli. Vastaajien määrä: 33

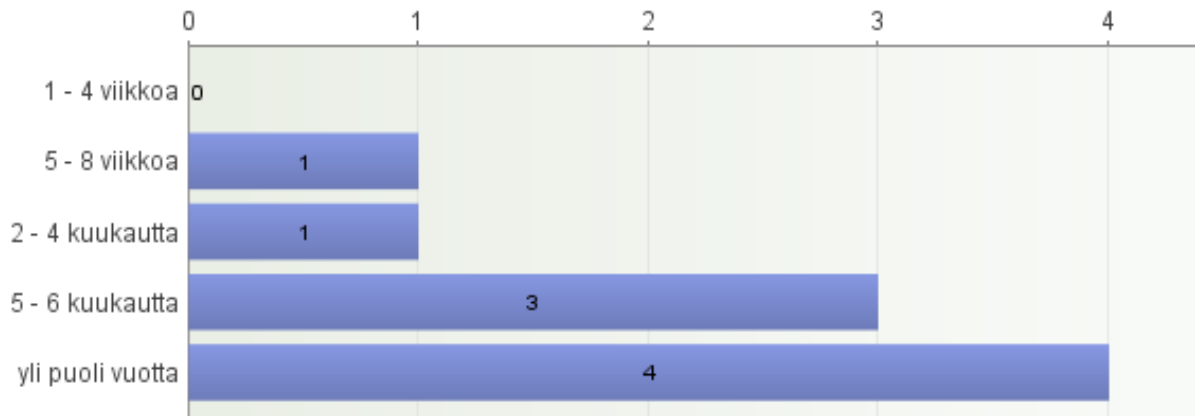
3. Vastaajan ikä. Vastaajien määrä: 33

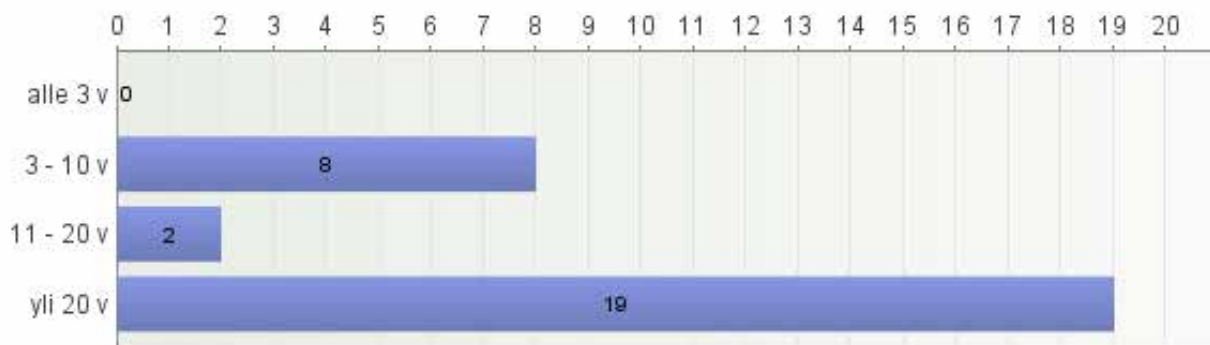
4. Oletteko vakituinen vai vapaa-ajan asukas? Vastaajien määrä: 32

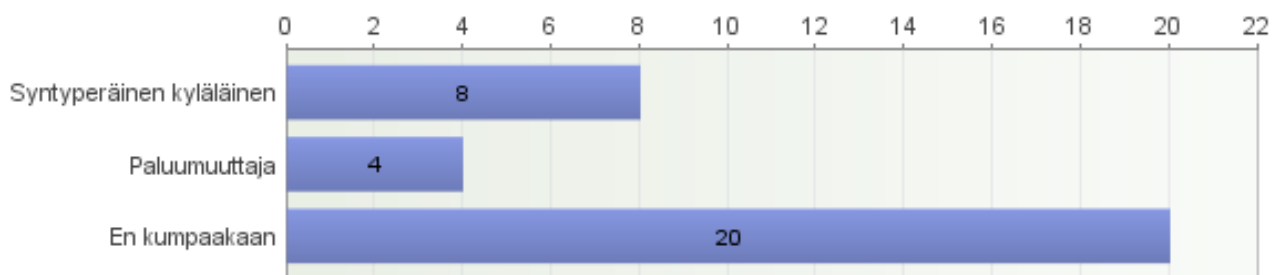
5. Jos olette vapaa-ajan asukas, kuinka pitkään vuosittain asutte vapaa-ajan asunnollanne? (3 viikonloppua on 1 viikko) Vastaajien määrä: 9

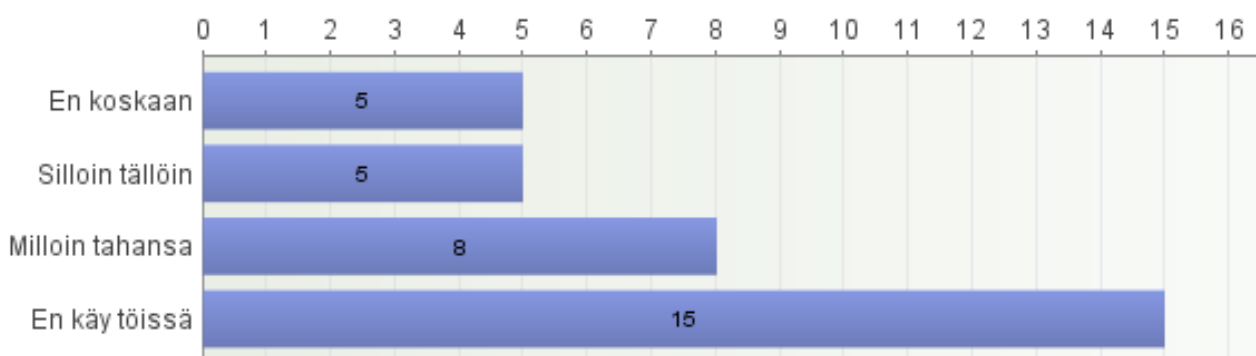
6. Kuinka kauan olette asunut tai teillä on ollut vapaa-ajan asunto alueella? Vastaajien määrä: 29

7. Oletteko... Vastaajien määrä: 32

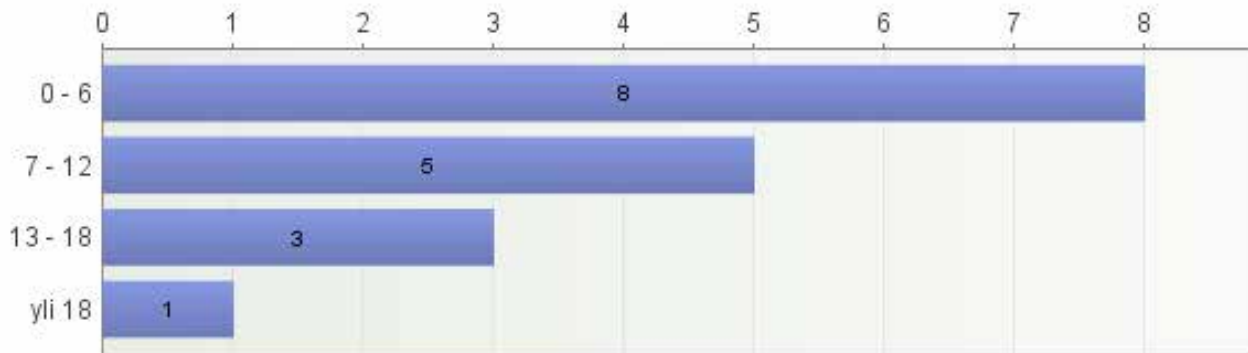
8. Voitteko halutessanne tehdä töitä kotoa tai mökiltä käsin? Vastaajien määrä: 33

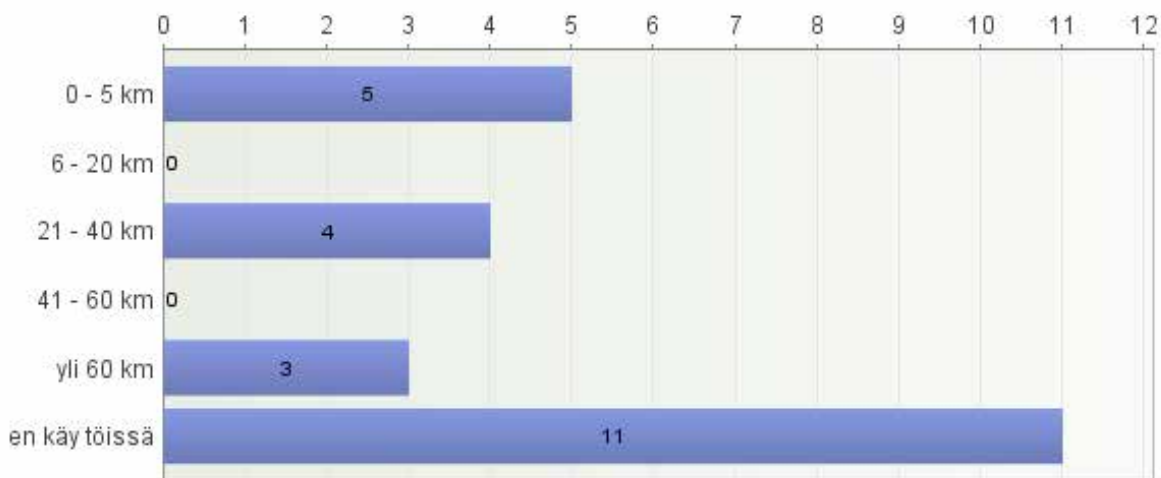
9. Monta henkilöä taloutenne kuuluu? Vastaajien määrä: 33

10. Jos taloudessanne on lapsia, minkä ikäisiä he ovat? Vastaajien määrä: 13

11. Vakituisen asukkaan työmatkan pituus. Vastaajien määrä: 23

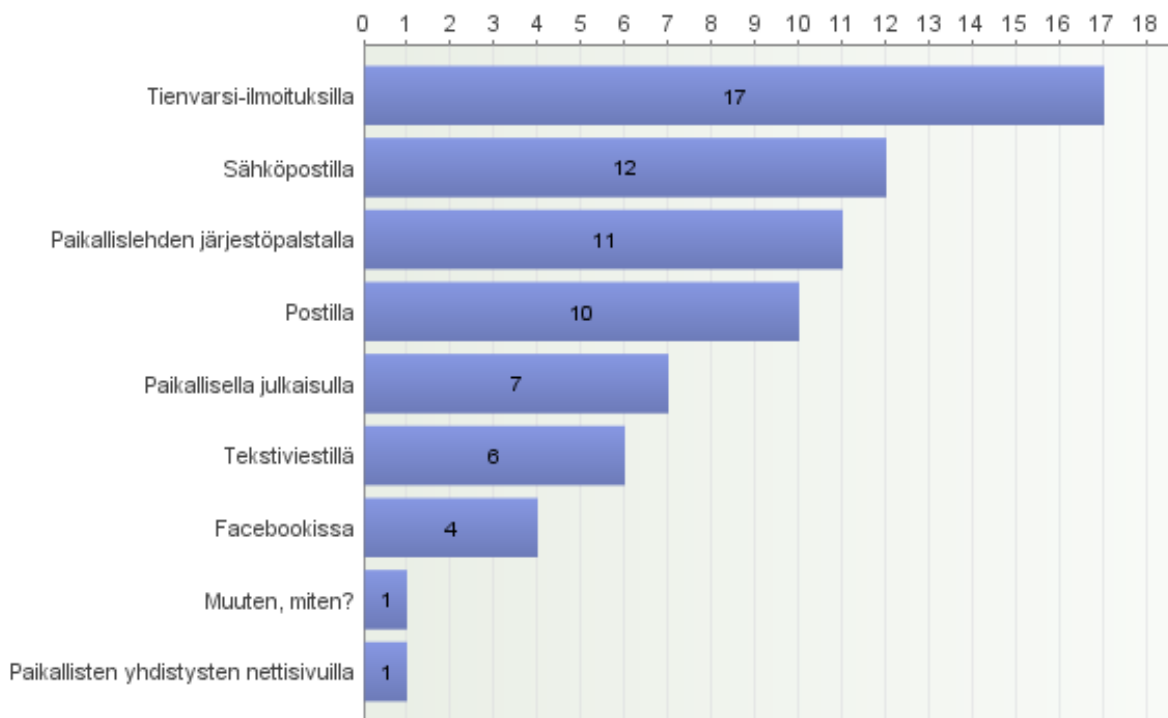
12. Osallistutteko jonkin alueella toimivan yhdistyksen toimintaan? Vastaajien määrä: 32

Avoimet vastaukset: kyllä
- Etelä-Karjalohjan Kyläyhdistys
- Kyläyhdistyksen
- hevosyst. seura
- Metsästisyhdistys

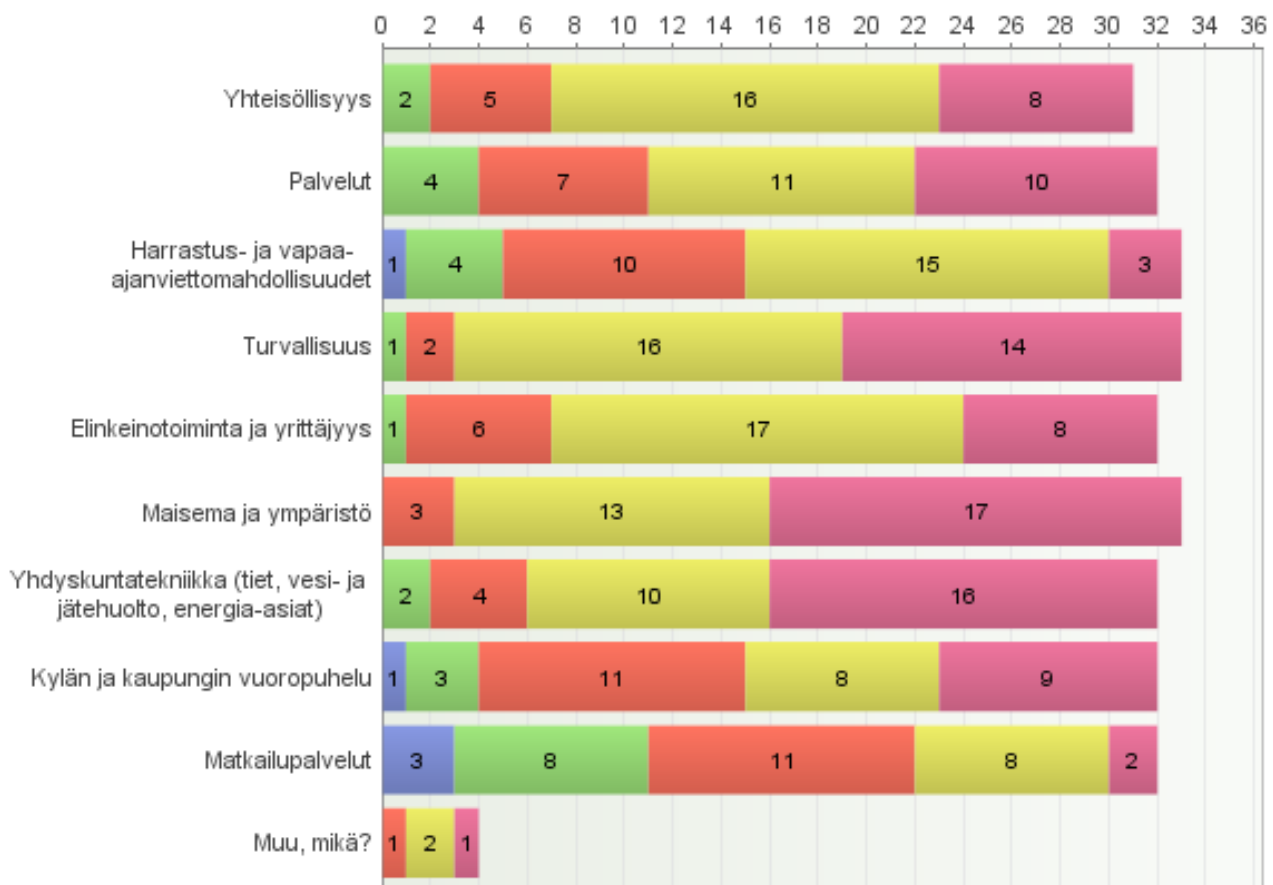
- kyläyhdistys
- Etelä-Karjalohjan kyläyhdistys
- Martat. Kyläyhdistys
- Karjalohjan eläkeläiset

13. Miten teidät tavoittaa parhaiten kun tiedotetaan kylän tapahtumista? Vastaajien määrä: 33

Avoimet vastaukset: Muuten, miten?
- Puhelimella

14. Miten tärkeiksi koette seuraavat kehittämiskohteet kylällänne? Vastaajien määrä: 33

■ Ei yhtään tärkeä ■ Ei kovin tärkeä ■ Hieman tärkeä ■ Melko tärkeä ■ Erittäin tärkeä

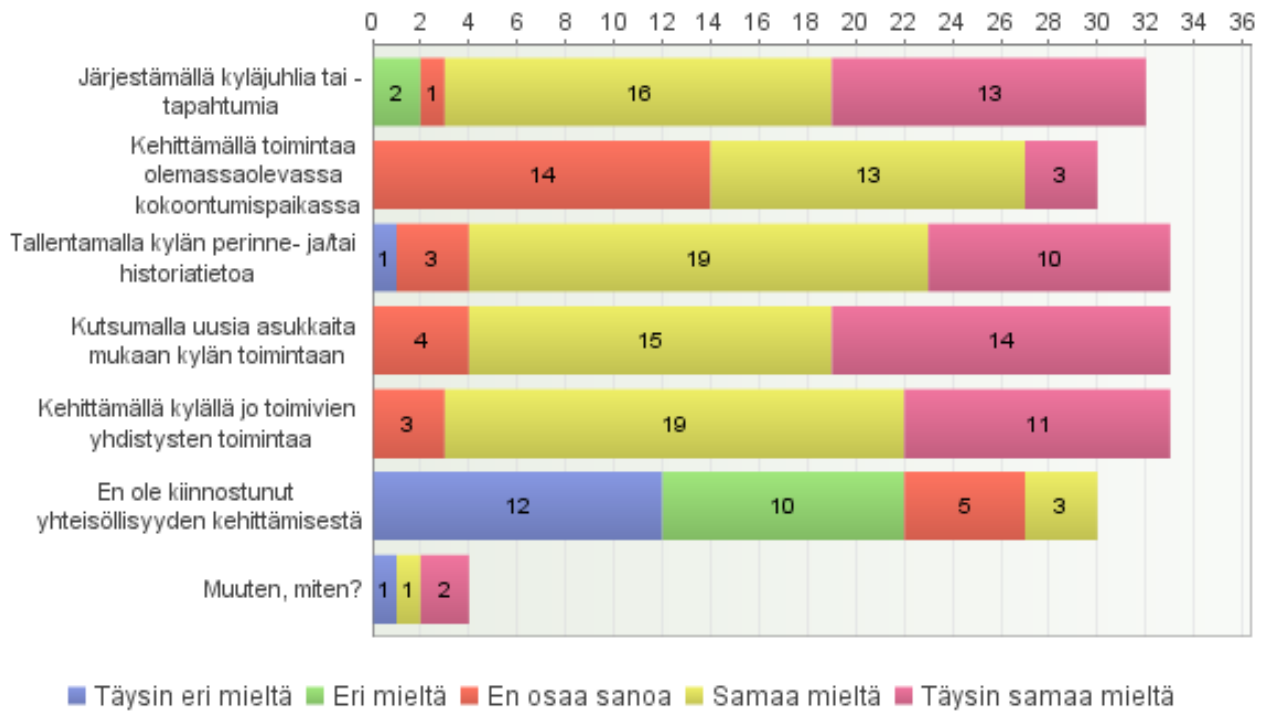
Avoimet vastaukset: Melko tärkeä
- Liika ulkopulinen sääntely pois
- Siivouspalvelut

Avoimet vastaukset: Erittäin tärkeä
- Luonnon- ja vesiensuojelu

15. Toivotteko kylällenne lisää asukkaita? Vastaajien määrä: 33

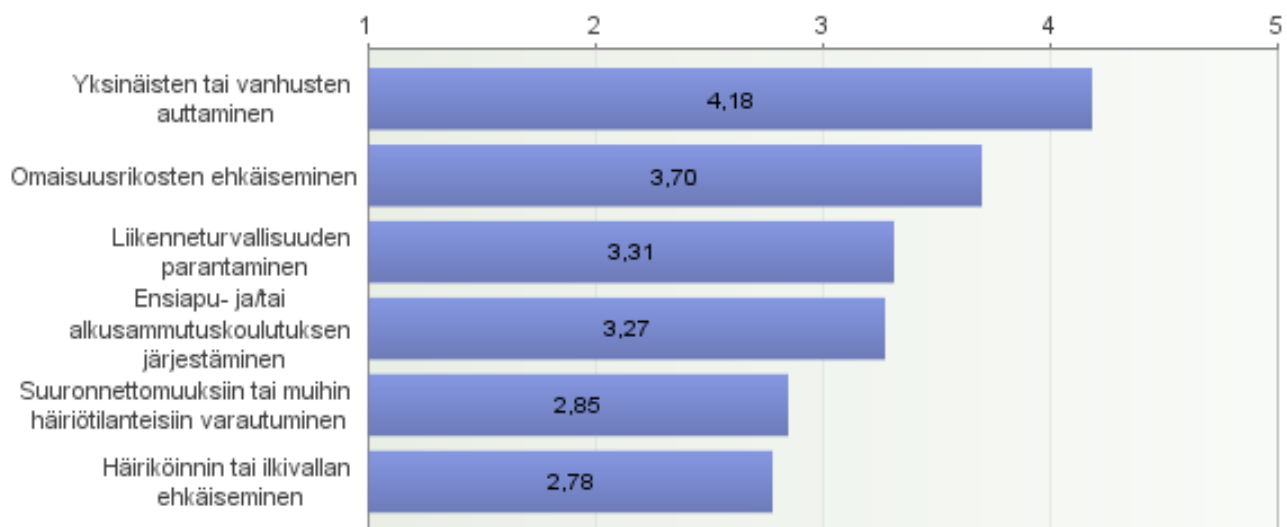
16. Millä keinoin yhteisöllisyyttä voitaisiin parantaa kylälänne? Vastaajien määrä: 33

Avoimet vastaukset: Samaa mieltä
- Oma kotiseututalo käyttöön (ent. kunnassa tiloja olisi)

Avoimet vastaukset: Täysin samaa mieltä
- Historiaa on jo tallennettu
- Koiranäyttelyllä

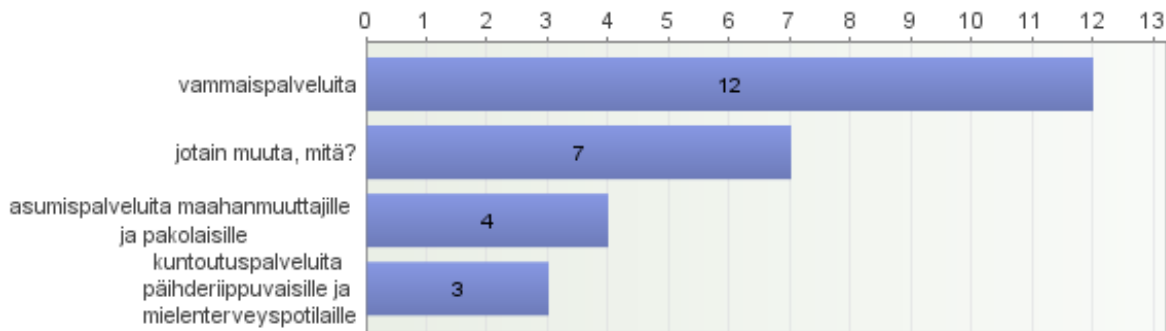
17. Mitkä turvallisuuteen liittyvät asiat tarvitsisivat mielestänne kehittämistä kylässänne? Vastaajien määrä: 33

Avoimet vastaukset: Melko paljon
- valaistus
Avoimet vastaukset: Erittäin paljon
- Alemmat nopeusrajoitukset teille

- Tutustuminen kyläläisiin ja outojen liikeyhdistysten havainnointi, soittorinki tms.
- Lapsiperheiden auttaminen

18. On olemassa paljon erityisryhmiä, joihin kuuluvat tarvitsevat ainakin tilapäisesti erilaisia palveluita. Olisitteko valmis vastaanottamaan kyläläsenne esimerkiksi... Vastaajien määrä: 19

Avoimet vastaukset: jotain muuta, mitä?

- lapsiin liittyviä (sijais-/huostaanotto asiat jne)
- en osaa sanoa
- vanhuspalveluita

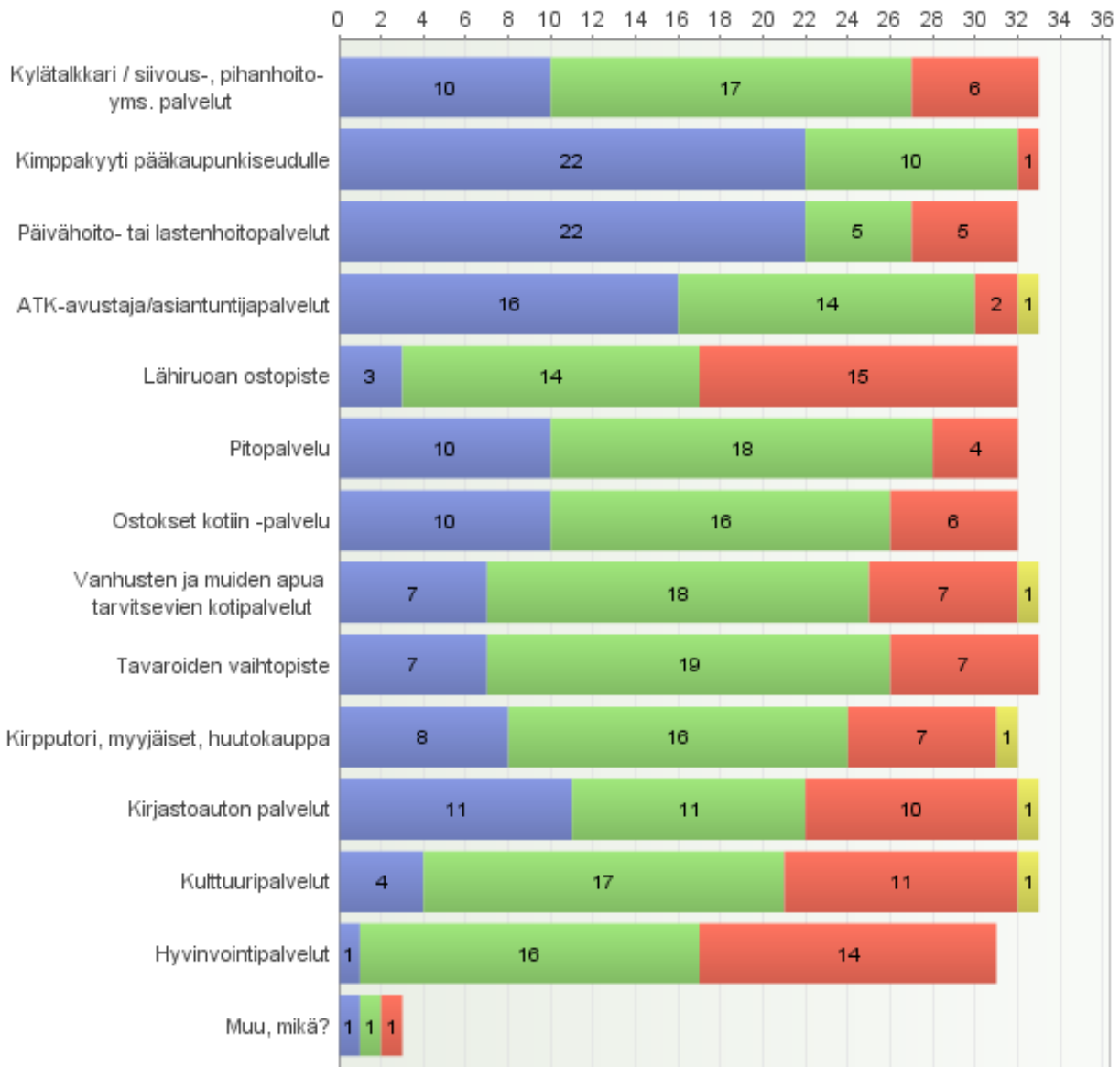
- nuoria työssäkäyviä ihmisiä

- Luontainen väestönkasvu

- ei mitään

- Ei mitään, koska kunnalla ei ole veroja eikä tiloja

19. Käyttäisittekö tai olisitteko kiinnostuneet tarjoamaan seuraavia palveluja? Tämän kyselyn perusteella saattaa syntyä uutta tarjontaa. Vastaajien määrä: 33

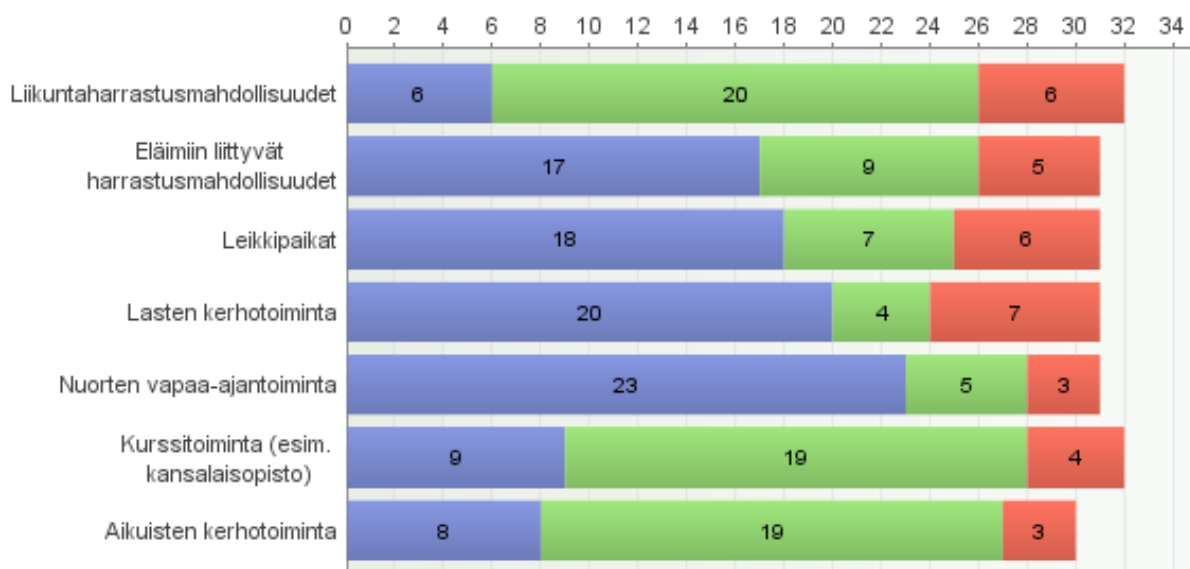

■ En käyttäisi ■ Saattaisin käyttää ■ Käyttäisin varmasti ■ Olisin kiinnostunut tarjoamaan

Avoimet vastaukset: Käyttäisin varmasti

- Nyt ei viikonloppuisin eikä usein muulloinkaan kampaajaa tms. Päiväkumpukin myi ei oota=e-i viikonloppupalvelua ollenkaan. Mustioltakin palvelu poistui. Palveluita tarvitaan

20. Jos alueella kehitettäisiin seuraavia harrastus- tai vapaa-ajanviettomahdollisuuksia, miten todennäköisesti arvioisitte käyttäväne niitä? Vastaajien määrä: 33

■ En käyttäisi ■ Saattaisin käyttää ■ Käyttäisin varmasti

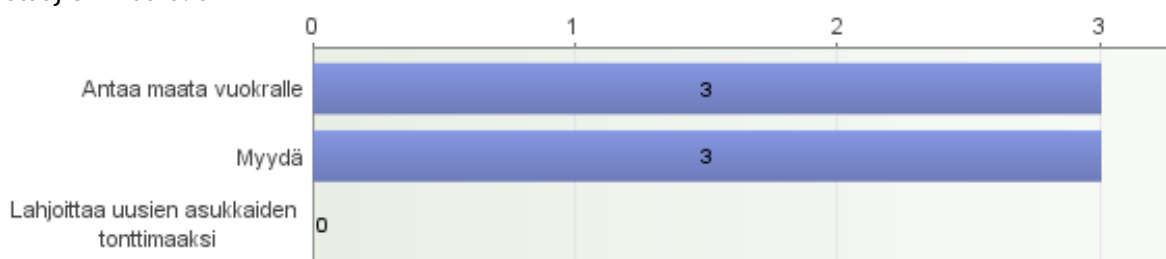
Avoimet vastaukset: Saattaisin käyttää

- Talouden koko vaihtelee lasten ja lastenlasten ansiosta

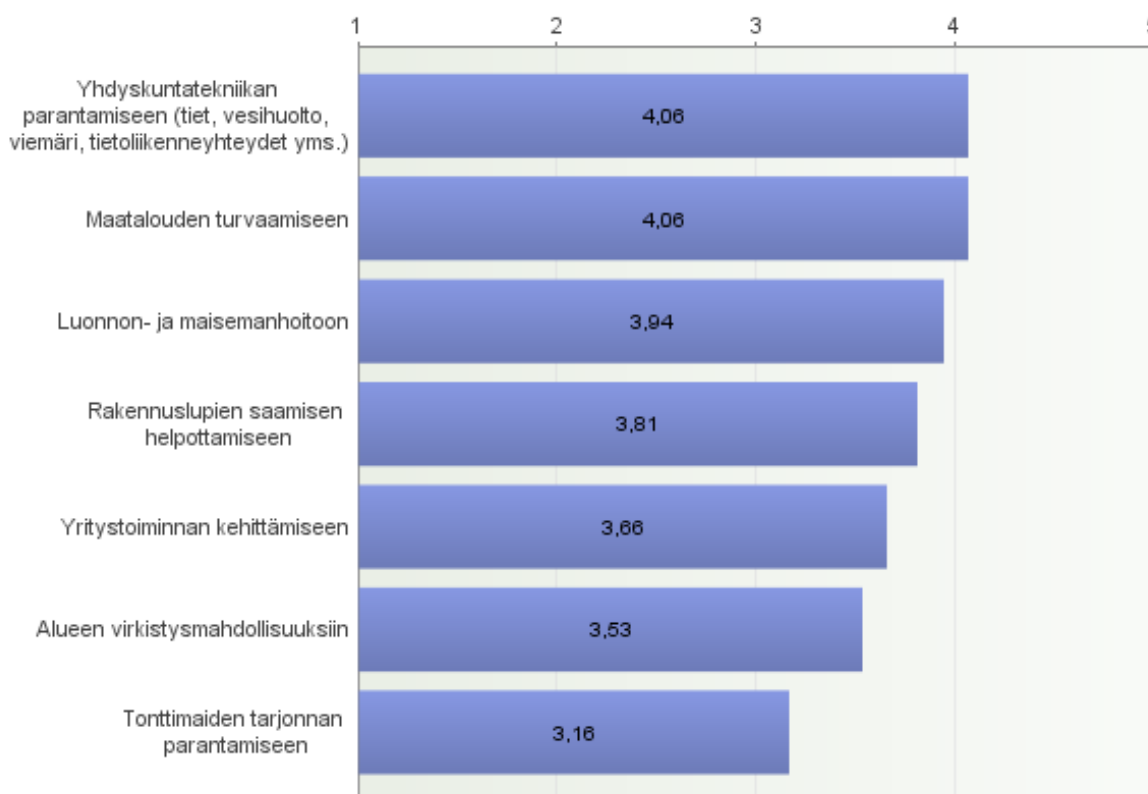
Avoimet vastaukset: Käyttäisin varmasti

- kylälle kesäksi jumbpakerho

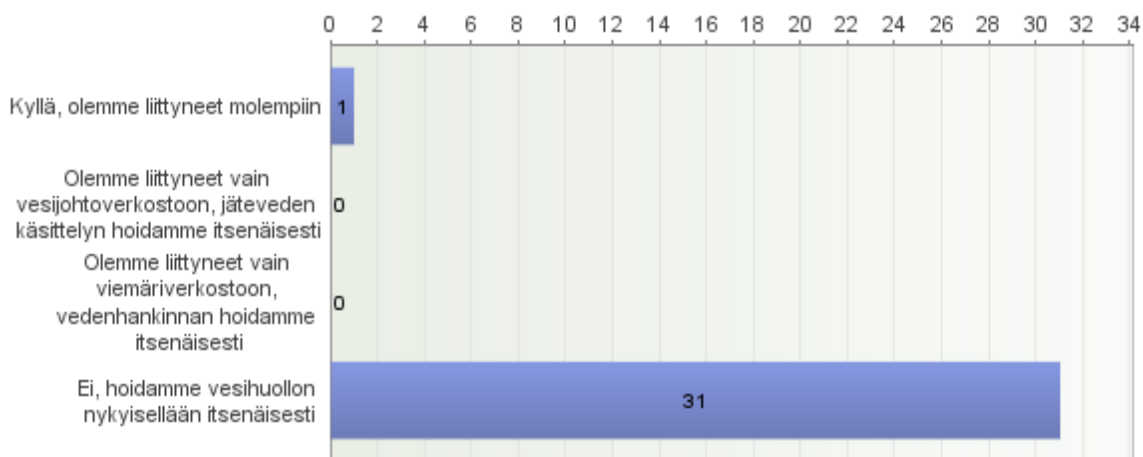
21. Jos omistatte asuintonttimaaksi soveltuvaa maata, oletteko harkinnut seuraavan 5 vuoden aikana. Vastaajien määrä: 6

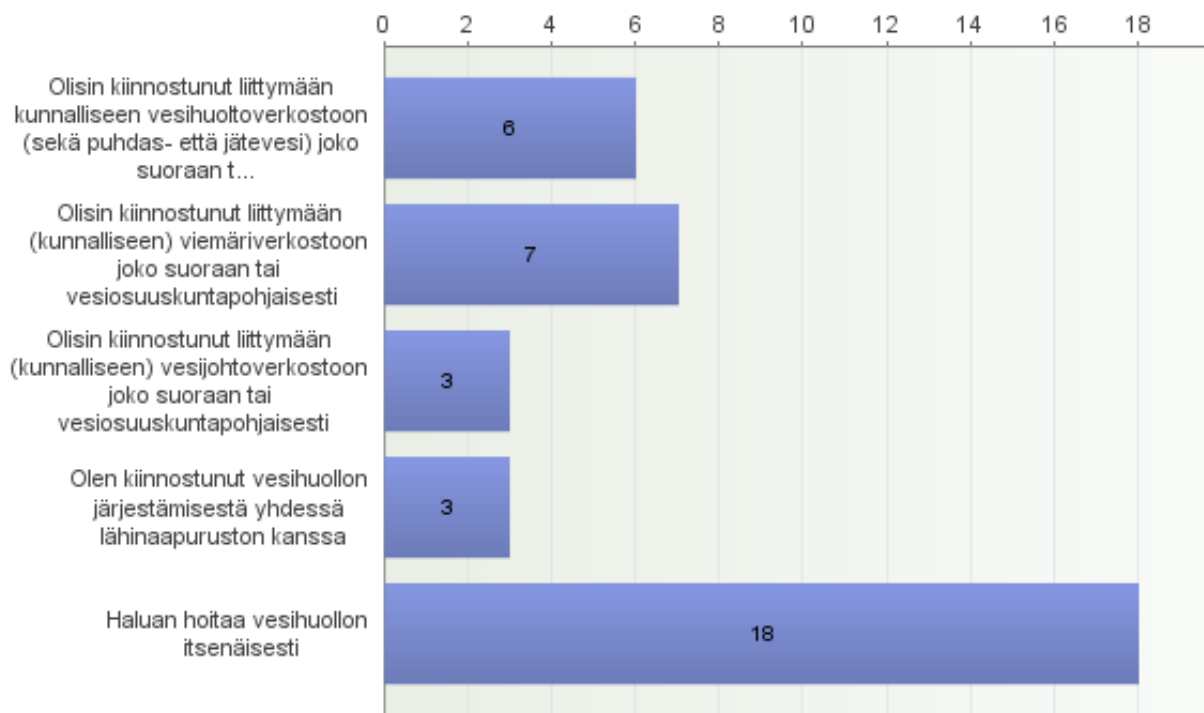
22. Kuinka paljon mielestänne kylien maankäytön kehittämiseksi tulisi panostaa seuraaviin asioihin? Vastaajien määrä: 33

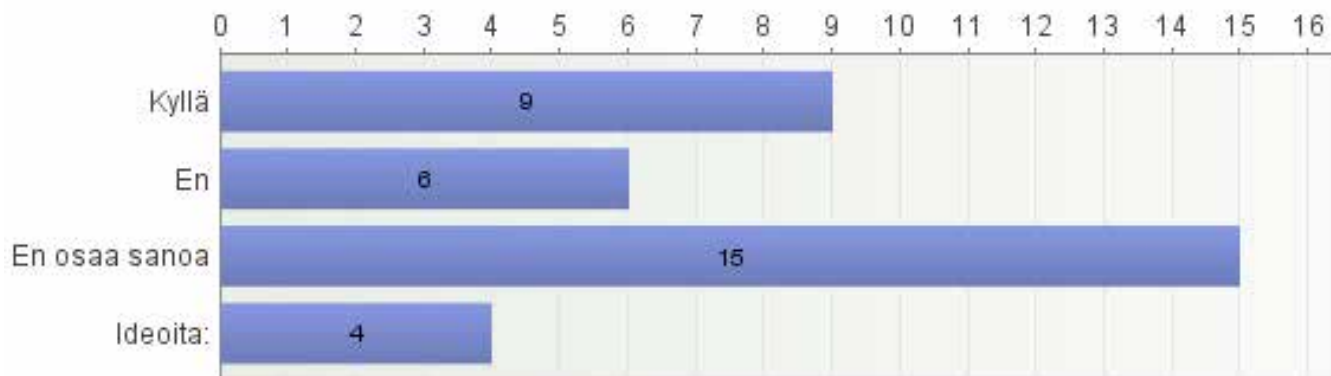
23. Onko taloutenne liittynyt vesi- ja/tai viemäriverkostoon? Vastaajien määrä: 32

24. Kuinka haluaisitte hoitaa vesihuollon (veden hankinta ja jäteveden käsittely) jatkossa: Vastaajien määrä: 30

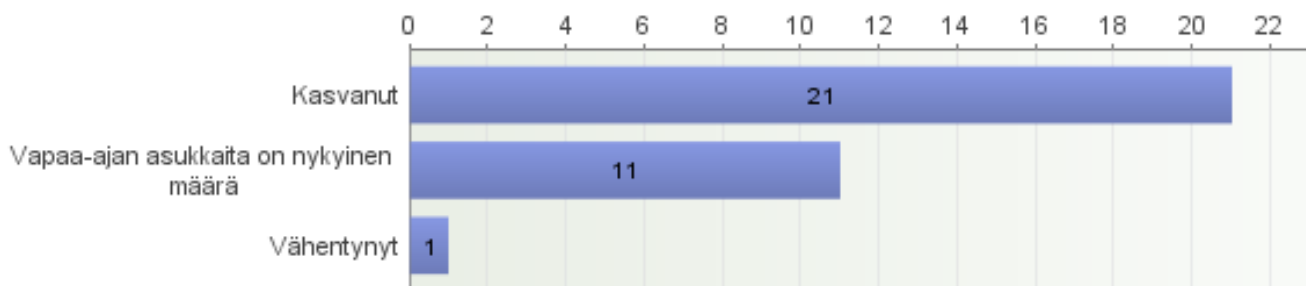
25. Oletteko kiinnostuneet parantamaan jäteveden käsittelyä yhdessä naapuruston tai kylän kanssa (esim. yhteishankinnat, suunnittelu). Vastaajien määrä: 32

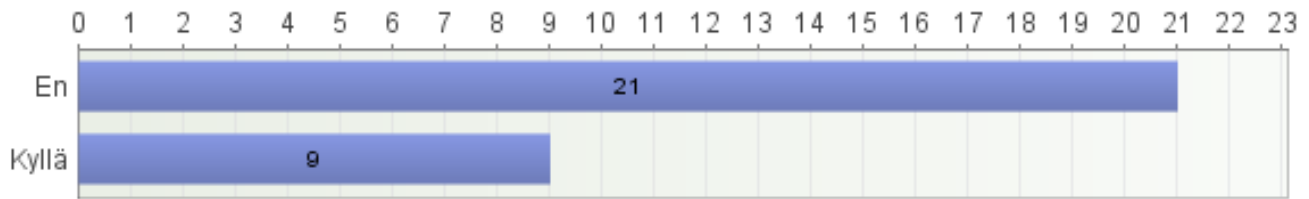
26. Miten uskotte kyläläisten saavan toimeentulonsa kahden vuosikymmenen kuluttua (maa- ja metsätalous, puutarhatalous, virkistyspalvelut, jne..)? Vastaajien määrä: 20

- Tuskin maata mistään lisää tulee ja tilakoon kasvattamiseen on jatkuva paine joten yhä useampi käy muualla töissä, niinkuin valtaosa käy nytkin.
- maa- ja metsätalouden kautta
- maa- ja metsätalous, matkailu, etätöyöskentely ja työskentely kylän ulkopuolella isossa maailmassa
- Maatalous. puutarhatalous
- Maa- ja metsätalous, puutarhatalous, virkistyspalvelut, yritystoiminta, työssäkäynti.
- Maa- ja metsätalous, kiinteistöhoitopalvelut
- Puutarhataloudesta sekä virkistyspalveluista löytyvät varmasti mahdollisuudet.
- Suurin osa kyläläisistä käy töissä kylän ulkopuolella
- maa- ja metsätalous, muu yritystoiminta, työssäkäynti alueen ulkopuolella
- Mahdoton kysymys vastattavaksi.
- Kantäväestö saa toimeentuloonsa maa- ja metsätaloudesta, puutarhataloudesta ja virkistyspalveluelinkeontoinnasta. Kasvava määrä kyläläisiä tulee saamaan toimeentuloonsa työskentelemällä lähialueen kasvukeskuksissa ja plevluyrittäjinä toimimisesta alueella ja sen ulkopuolella.
- Aivan kuten tälläkin hetkellä eli maa- ja metsätalouden, puutarhatalouden ja erilaisten muiden yritysten parissa.
- Etätöyt lisääntyneet ja yksityisyritteliäisyys lisääntyneet. Maalla asuu enenevästi oman onnensa seppiä. Osa-aika-asuminen yleistyy työtilanteiden vuoksi. Esim. joka toinen viikko asutaan (pienessä) cityasunnossa tai liikkuvan työn tekijä hotellissa ja joka toinen maalla väljässä kodissa, päivittäinen pendelöinti työpaikan ja kodin välillä vähenee. Lähiruokatuottajilla on varaa hankkia ja ylläpitää hyvät varastointitilat, kun lähiruokaa käytetään ensisijaisesti verovaroin toimivissa keittiöissä kuten kouluissa, palvelukeskuksessa jne. Tieto tuotteiden markkinoille saannista edistää laadukkaiden elintarvikkeiden tuottamista. Kun priorisoidaan lähimarkkinat hankintoja tehtäessä, se lisää kylän toimeentuloa ja säästää pölttoainekuluissa jne. Aikaa jää virkistäytymiseen.
- Vaikea sanoa.. Monipuolisesti..
- Käyvät muualla töissä
- Osa-aikainen maa- ja metsätalous. Suurin osa työikäisistä käy muualla töissä. Pienyrittäjinä, käsityöläisinä??
- Maa- ja metsätalous, töissä muualla liikekeskuksissa
- Eläkeläisiä 75 %, Maatalous 5%, Virkistyspalvelut 20 %
- Maatalous, metsätalous, virkistyspalvelut
- Maa- ja metsätalous, virkistyspalvelut

27. Kuinka laajaa uskotte vapaa-ajan asutuksen olevan kahden vuosikymmenen kuluttua? Vapaa-ajan asukkaiden määrä on... Vastaajien määrä: 33

28. Oletteko valmis omatoimisten palvelujen tuottamiseen/kehittämiseen, jos kunta vähentää alueella tarjottavia palveluja? Vastaajien määrä: 30

29. Mitä on mielestänne kylän nykytila ja minkälaisena näette kylän kahdenkymmenen vuoden kuluttua? (Vastaajien määrä: 27)

- Tämä on hyvä paikka olla ja elää. Kylällä ei tällä hetkellä ole saatavilla mitään kunnan palveluja (vai lasketaanko koulukyyti) mutta kirkonkylään on sopiva matka. Näkisin kylän tulevaisuuden valoisana jos tänne saisi rakentaa. Sijainti on rauhallinen mutta sekä Helsinkiin että Turkuun on vain tunnin matka. Moottoritie ei ole liian lähellä muttei liian kaukana. Ikävä kyllä olen ymmärtänyt että ely-keskus ampuu alas valtaosan rakennusluvista joten kahdenkymmenen vuoden päästä täällä on melkoisen kuollutta.

- Rauhallinen ja mukava kylä asua lapsiperheenä. Toivon että sama tilanne tällaisena jatkuu.

- Kylässä on hyvä yhteishenki ja kohtalaiset tulevaisuudennäkymät. Tulevaisuudessa täällä menee suhteessa paljon paremmin kuin keskuksissa. Globaali talous ajaa länsimaat kurimukseen jollaista ei ole nähty pitkään aikaan. Tällä hetkellä unohdettu sana omavaraisuus tulee nostamaan päätään ja kylän kaltaisten yhteisöjen on vedettävä yhtä köyttä selvitäkseen.

- Kylällä ei ole paljoa nuoria perheitä. Asukkaat ovat vanhempia. Toivoin kylälle uusia asukkaita, nuoria ja perheitä.

- Kylä sijaitsee syrjässä kaikista palveluista tällä hetkellä! Ehkä kylä on samanmuotoinen,

- hiljasena

- Tulevaisuudessa enemmän nuorta väestöä.

- 20 vuoden kuluttua kaikki on paremmin.

- Nyt uinuva, kesäisin paremmin aktiivinen kylä ja tulevaisuudessa kesäasukkaiden pystyssä pitämä pienehkö taajama. Talvella ollaan talviuudessa myös tulevaisuudessa.

- Kylän nykytilanne on parempi kuin pari vuosikymmentä sitten. Vakituksia asukkaita on enemmän ja kyläyhdistys on tuonut mukavasti toimintaa kylälle.

- elämä jatkuu

- nykyvahvuus on väljyys sekä luonto

- asukkaat lisääntyneet

- Nyt vähäinen väestöpohja ja ikärakenne painottunut vanhuksiin; tulevaa mahdotonta ennakoita ja riippuu pääosin kunnallisesta ja valtakunnallisesta yleiskehityksestä muuttuvine arvoineen.

- Kasvusuunnassa oleva alue Etelä-Suomessa, jossa edulliset asumiskulut. Kahdenkymmenen vuoden päästä alueella elää paljon onnellisia ja tasapainoisia ihmisiä nauttien luonnon kauneudesta ja sen tarjoamista antimista.

- Kylän tila on hyvä ja yhteisöllisyys erinomainen. Näen, että tilanne jatkuu samanlaisena seuraavat suovikymmenet. Katson asiaa yli puolen vuosisadan kokemuksella.

- Lapsella on lapsen oikeus koulunkäyntiin, vaikka vanhemmat olisivat töidensä tms. vuoksi kirjoilla toisessa kunnassa. Alakoululaisen koulumatka ei ole pitkään taksissa istumista (=kallista, raskasta ja turhauttavaa taksipedagogiikkaa), vaan ammattitaitoisten opettajien oppimaan ohjausta lähikoulussa.

Vanhukset hoidetaan lähellä lapsiaan tai omaisiaan. Ruoka tehdään pienissä yksiköissä, jossa hyödynnetään lähituottajien elintarvikkeita.

- Nykytila ihan jees. 20v. Päästä ihan sama kuin nyt.

- Tammiston kylä on enklavi (Lönnhammarin sisällä, tms, Särkijärvi reunassa). Vaikea vastata.

- Nykytilanne kohtuullinen, paitsi vesi- ja viemäriverkoston osalta. Kahdenkymmenen vuoden kuluttua tilanne melko samanlainen, mikäli ei saada paljon uusia vakituksia asukkaita.

- Samanlaisena

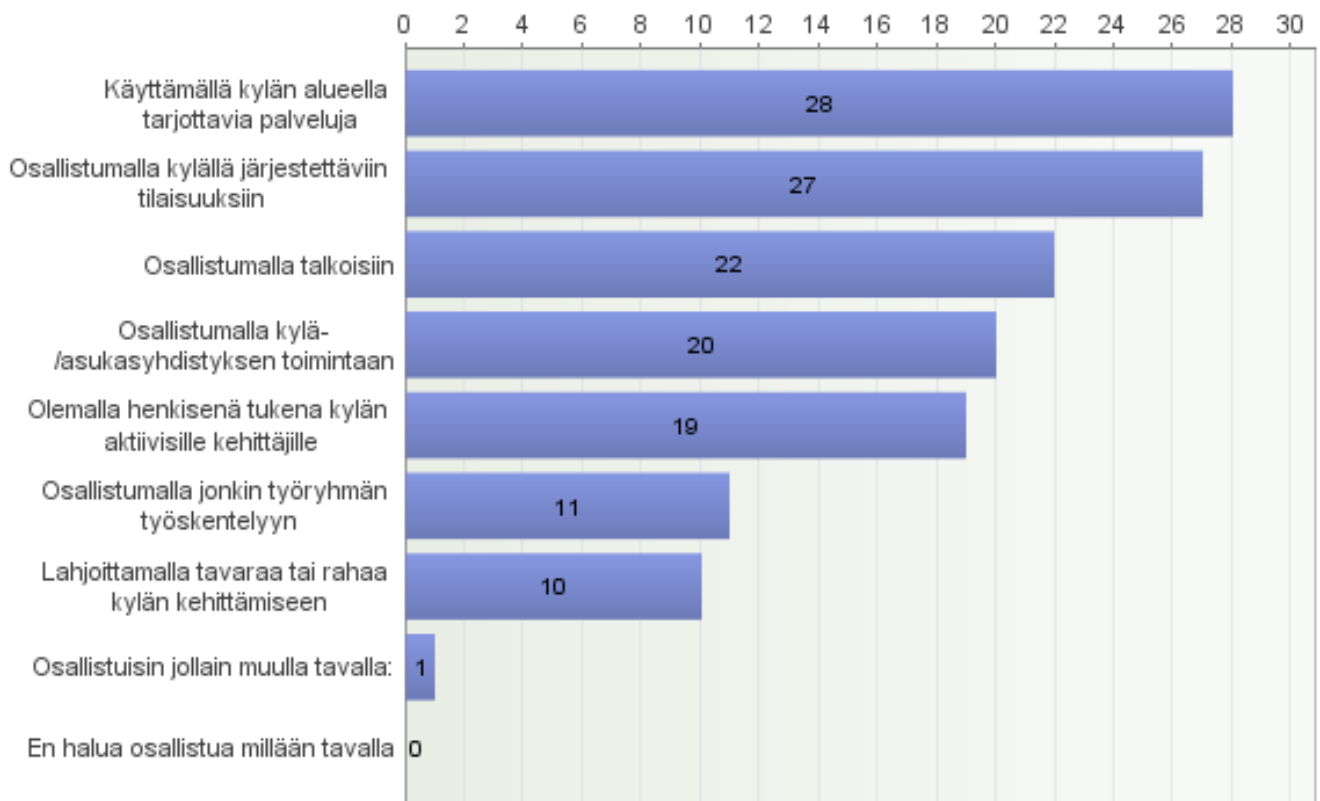
- Nykyinen kylä on kuin seisova vesi ja toivon totisesti että jotain kehitystä tapahtuu. Mitä?

- Keskustien muutamat näkyvät tontit ovat häpeällisen kaameita. Toivoin näkeväni ympäristön luonnollisen siistinä.

- Kuollut kylä talvisin, Kesäasukkaita kesäisin

- Vapaa-ajan asuminen lisääntyy, vakituiset vähenevät. Tuo lisätienestimahdollisuuksia paikallisille palvelutarpeen muodossa. Kylällä odotetaan olevan kesätapahtumia ja toimintaa.

30. Olisitko valmis osallistumaan kylän kehittämiseen? Vastaajien määrä: 32

Avoimet vastaukset: Osallistuisin jollain muulla tavalla:
- Käyttämällä paikallisia palveluja

1km

Etelä-Karjalohjan kyläyhdistys

Puheenjohtaja Risto Kuittinen, rk.kuittinen@gmail.com
Sihteeri Nina Nyman, nukkemaakari@gmail.com